

Haber-Yorum

İran; ABD'nin Ekonomik Yaptırımları Sıkılaştırma Eğiliminin Ortasında, Nükleer Silah Tehdidinde Bulunuyor

Haber:

İran Yüksek Ulusal Güvenlik Konseyi Sekreteri Muhsin Rızai, Cumartesi akşamı yaptığı açıklamada, Trump'ın İran'a yönelik saldırgan politikalarının dünyada nükleer silah edinme eğilimine ittiğini vurguladı; bu ise İran'ın bu yönelimi düşünebileceği ihtimaline dair dolaylı bir tehdit niteliği taşımaktadır. (El Arabi El Cedit, 23 Ağustos 2026)

Yorum:

Son zamanlarda İran'ın nükleer silahı hakkında, %60'ı aşan zenginleştirilmiş uranyum oranı ile İran'ın nükleer bombalara sahip olma olasılığı arasında gidip gelen farklı şekillerde çokça konuşulmaktadır. Nitekim ABD Başkanı daha önceki bir konuşmasında, Hürmüz Boğazı konusunun sonlandırılmasının ardından gelecek müzakerelerin, %60 veya daha fazla oranda zenginleştirilmiş uranyuma el konulmasına dair süregelen söylemleri aşarak İran'ın nükleer silahsızlandırılması üzerine odaklanacağını belirtmişti. Nitekim kendi platformu Truth Social'da "İran ile müzakereler İran'ın nükleer silahsızlandırılmasına yol açmalıdır" diye yazmıştır; bu ise %60'ın üzerindeki oranda zenginleştirilmiş uranyumun ve zenginleştirmeye ilgili nükleer kapasitelerin ortadan kaldırılmasına ilişkin dolaşımdaki söylemlerden farklılık göstermektedir. Trump'ın bu açıklamasının bir dil sürçmesi ya da kasıtsız bir hata olduğu düşünülemez; zira bu açıklama, düzeltilebilecek bir platformda yazılı olarak yayınlanmıştır. Ayrıca eski CIA istihbarat subayı Larry Johnson, İran'ın muhtemelen birkaç nükleer bombaya sahip olduğunu ve bunları herhangi bir zamanda deneysel bir patlama ile duyurabileceğini ifade etmiştir. Bu haber, İran'ın nükleer gerçekliği hakkında resmi olarak bilgilendirilen Pakistanlı kaynaklara dayanmaktadır.

Ayrıca Amerika başkanının lisanı üzerinden, Haziran 2025'te Yahudi varlığı tarafından başlatılan ve Amerika'nın son anda dahil olduğu savaşın ardından, nükleer bomba yapımına sayılı günler ya da haftalar kalmış olan İran'ın nükleer kapasitelerini ortadan kaldırdığı açıklanmıştı. Bununla birlikte Amerika, Şubat 2026'dan bu yana süren ikinci savaşında ve bu süreçte Pakistan'da yapılan müzakereler sırasında, İran'ın nükleer kapasitelerini ortadan kaldırmaya ve zenginleştirilmiş uranyumunu imha etmeye yeniden odaklanmıştır. Bu da Amerika'nın önceki savaşın ardından söylediklerinin doğru olmadığı ve İran'ın nükleer kapasitesini ortadan kaldıramadığı anlamına gelmektedir.

Ardından Muhsin Rızai'nin son açıklaması, İran'ın nükleer bombaya sahip olma olasılığını bünyesinde barındırır şekilde gelmiştir. Nitekim onun "Trump'ın

İran'a yönelik saldırgan politikalarının dünyada nükleer silah edinme eğilimine ittiği" şeklindeki sözüyle bu açıklamanın uyduğu tek devlet İran'dır.

Son olarak İran, Birleşmiş Milletler Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı tarafından düzenli ve sürekli denetimlere tabi tutulduğu 5+1 Anlaşması kurallarına bağlılığı sebebiyle 2018 yılına kadar uranyumu %3,7'den fazla zenginleştiremediğini hatırlatmak gerekir. Yani İran bu anlaşma uyarınca uranyumu nükleer bomba üretmesini sağlayacak yüksek oranlarda zenginleştirememiştir. Ardından ilk Trump yönetimi gelmiş ve 2018 yılında ABD, 5+1 Anlaşması'ndan çekilmiştir; bu da uranyum zenginleştirme faaliyetleri üzerindeki anlık denetimin kaldırılmasına yol açmıştır; nitekim Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı'nın raporlarına göre 2023 yılına gelindiğinde zenginleştirme oranı %60'ın üzerine çıkmış olup bir raporda ise bu oran %84 olarak belirtilmiştir.

Bugün şu soru varlığını korumaya devam etmektedir: ABD müzakereler yoluyla İran'ı, 2018 öncesindeki durumuna geri döndürmeyi ve İran'ın elinde %4'ü aşan yüksek oranlarda zenginleştirilmiş uranyum bırakmamayı başarabilecek mi? Yoksa aylar süren amansız bir savaşın ardından, yayacağı radyasyon nedeniyle etkisi en azından İran, Irak ve Körfez ülkelerini kapsayacak nükleer bir felakete yol açabilecek şekilde İran'ın nükleer kapasitesini tamamen yok etme yoluna mı gidecek? Yahut Nükleer silahla silahlanan son devlet olan Kuzey Kore'de olduğu gibi, İran'ın nükleer silaha sahip nükleer bir devlet olduğu ilan edilecek, böylece toplar susup bombardıman uçakları iniş yapacak ve İran nükleer devletler kulübüne mi girecektir?

Sonuç olarak nükleer silahın, ABD'nin tüm dünyanın başına sardığı ve diğer devletleri de bütün insanlığı tehdit eden bu şerre sahip olmaya ittiği büyük bir felaket olduğunu hatırlatırız. Nitekim ABD, bu silaha tek başına sahip olduğu dönemde onu kullanmaktan çekinmemiştir. Zira Japonya şu ana kadar, aradan 80 yıldan fazla bir süre geçmesine rağmen hala iki nükleer bombayla vurulmanın acısını çekmeye devam etmektedir. Dolayısıyla nükleer şer, başta ABD olmak üzere tüm dünyada ortadan kaldırılmadığı sürece; hiçbir kısıtlama olmaksızın tam bir özgürlüğe ve mutlak bir iradeye sahip olmayı arzulayan ve uluslararası uzlaşmalardan, ilişkilerden, komplolardan ve antlaşmalardan uzak bir şekilde kendi medeniyet projesini taşıyan herhangi bir devlet için, kendisini yolunda tam bir güç, irade ve kararlılıkla yürütmeye muktedir kılacak her türlü caydırıcı silaha sahip olmaktan başka bir seçenek yoktur.

وَقُلْ اَعْمَلُوا فَسَيَرَى اللّٰهُ عَمَلَكُمْ وَرَسُولُهُ وَالْمُؤْمِنُونَ وَسَتُرَدُّونَ اِلٰى عَالِمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ
"De ki: (Yapacağınızı) yapın! Amelinizi Allah da Rasulü de müminler de görecektir. Sonra görüleni ve görülmeyeni bilen Allah'a döndürüleceksiniz de O size yapmakta olduklarınızı haber verecektir." [Tevbe 105]

Hizb-ut Tahrir Merkezi Medya Ofisi İçin Yazan

Dr. Muhammed Ceylani